

Aan:

SIDN fonds
Meander 501
6825 MD Arnhem
Mail: info@sidnfonds.nl

Den Haag, 15 juli 2020

Betreft: Bezwaar tegen project 'Online outreach prostitutie tijdens de coronacrisis', ingediend voor 'Internet tegen Corona' call.

Geachte mevrouw Frissen,

SekswerkExpertise schrijft u deze brief om bezwaren te uiten tegen het project 'Online outreach prostitutie tijdens de coronacrisis' dat is ingediend voor de 'Internet tegen Corona' call (www.sidnfonds.nl/projecten/online-outreach-prostitutie-tijdens-de-coronacrisis). Dit project beoogt via een crawler advertenties op sekswerkadvertentieplatforms op te sporen.

SekswerkExpertise is een netwerk van ruim 45 (ex)sekswerkers, dienst- en hulpverleners, academici, onderzoekers en juristen, allen experts op het gebied van sekswerk. Ons doel is de verbetering van de maatschappelijke, juridische en arbeidsrechtelijke positie van sekswerkers in Nederland. Wij constateren dat het project 'Online outreach prostitutie tijdens de coronacrisis' in strijd is met de privacywetgeving, en bovendien vrezen we dat het een oneerlijke en onrechtvaardige uitwerking zal hebben voor sekswerkers én niet zal bijdragen aan het beoogde doel van het aanpakken van mensenhandel. Hieronder lichten wij met verschillende argumenten ons bezwaar tegen het project toe.

Algemene bezwaren tegen dataverzameling d.m.v. webcrawling

- Er is geen bewezen effectiviteit van dataverzameling d.m.v. webcrawling. Dit soort projecten kenmerken zich door een gebrek aan vervolgonderzoeken naar effectiviteit.
- Verontrustend is de naïviteit van hen die dit soort projecten opzetten en inzetten. Het zijn 'speeltjes' waarvan men de consequenties niet begrijpt. Een 'systeem' is een geheel, terwijl de technisch ontwerpers alleen naar algoritmes, data, etc. kijken. Niemand ziet meer het product van begin tot eind.
- Het bevordert een gevoel van onveiligheid bij hen die hun data voor andere redenen ergens hebben afgegeven, in dit geval sekswerkers die adverteren op een advertentieplatform. Welke data zijn er gebruikt, welke modellen zijn er gebruikt, kunnen mensen de data die er uit komen wel juist interpreteren? Het is oncontroleerbaar en niet transparant hoe een dataverzameling d.m.v. webcrawling 'onder de motorkap' werkt.
- Algoritmes hebben de neiging om te discrimineren. Invoering van een dergelijk systeem gebeurt veel te lichtzinnig. Vaak heeft men pas achteraf door dat er een 'bias' is ingeslopen en er al schade is berokkend.
- Het is oneerlijk en onrechtvaardig. Niet elke beroepsbeoefenaar wordt in dezelfde mate doorgelicht. Er worden onvoldoende verbanden gelegd tussen bijvoorbeeld armoede of migratie. De één lijkt meer recht te hebben op privacy dan een ander. Zo ontstaat een digitale onderklasse.

- In alle gevallen geldt dat burgers zich moeten kunnen verdedigen tegen beslissingen die in hun nadeel uitvallen. Als dat niet mogelijk is, omdat de werking van het algoritme onbekend is bijvoorbeeld, dan is een aantasting van grondrechten. Op die manier maken algoritmes mensen rechteloos en machteloos.
- Het is een rechtstaat onwaardig om in het geniep met geheime modellen naar burgers gaan zitten loeren.

Privacybezwaren

- Weten de betrokkenen dat ze onder de loep gaan worden genomen als dit project er komt? De betrokkenen hebben hun data verstrekt aan een advertentieplatform om hun werk te kunnen uitoefenen. Wordt hen van tevoren gemeld dat hun gegevens voor een ander doel verwerkt worden waar zij geen toestemming voor hebben verleend? Worden de advertentieplatforms ingelicht dat de gegevens die er op staan voor een ander doel verwerkt worden dan bedoeld?
- Een dergelijk project is in strijd met het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Ook is het strijdig met Europese en Nederlandse privacywetgeving, de AVG.
- Binnen het EVRM zijn privacy inbreuken in het privéleven gerechtvaardigd indien sprake is van een 'dwingende maatschappelijke behoefte'. In dit geval ontbreekt die basis en zijn er andere mogelijkheden.
- Ook 'goede bedoelingen' vereisen een wettelijke basis en die ontbreekt. Het verwerken van gevoelige gegevens - in casu persoonlijke data van sekswerkers - is niet toegestaan tenzij aan diverse voorwaarden voldaan, waaronder een wettelijke basis.
- Het gegeven dat iemand sekswerker is valt onder het verbod van verwerking van zgn. bijzondere persoonsgegevens (art 4 AVG). Organisaties mogen geen bijzondere persoonsgegevens verwerken tenzij daarvoor in de wet een uitzondering is. Bovendien moet verwerking 'noodzakelijk zijn met het oog op zwaarwegende algemeen belang'. Daarvoor moet het doel zwaarwegend zijn en het middel (dataverzameling via webcrawling) niet alleen een legitiem doel dienen, maar ook in redelijke verhouding met het doel staan en geschikt zijn om het doel te bereiken. Bovendien moeten er geen andere, minder ingrijpende middelen zijn om het doel te bereiken (subsidiariteit). Aan deze eis is niet voldaan, noch aan de eis van passende waarborgen.
- 'Goede bedoelingen' maakt illegale activiteiten niet legaal. Bovendien zijn aan de verwerking van persoonlijke data van sekswerkers ernstige risico's op negatieve effecten verbonden, bijv. met hun veiligheid, waar men zich blijkbaar niet bewust van is.
- Als er toch een systeem komt dan zullen we niet schromen om naar de Autoriteit Persoonsgegevens te stappen.

Bezwaar tegen SIDN fonds

- We hebben kunnen leren dat SIDN is de afkorting van Stichting Internet Domeinregistratie Nederland. De SIDN verzorgt de uitgifte en registratie van .NL domeinnamen. Daarnaast bewaakt de SIDN de kwaliteit van .NL domeinregistraties. Dat klinkt neutraal, en dat zou de SIDN ook moeten zijn. Door het financieren van dit project verlies SIDN deze neutraliteit.
- Wij zijn belanghebbenden als .NL domeinhouders aangezien wij ook gebruik maken van SIDN (daar kunnen we niet echt omheen) en dus ook het SIDN fonds sponsoren. Wij maken bezwaar tegen het gebruik van onze financiële bijdragen om dit project te financieren, omdat het zich keert tegen een bepaalde beroepsgroep.

Bezwaren tegen de inhoud van het project 'Online outreach prostitutie tijdens de coronacrisis'

De projectomschrijving op uw website wordt gekenmerkt door veel vooroordelen. Hieronder zetten wij de belangrijkste voorbeelden op een rij met de zinnen geciteerd zoals op de website, gevolgd door onze toelichting waarom dit problematisch is:

- *"Hulpverleners spelen een belangrijke rol in het gereguleerde prostitutiesysteem in Nederland."* → Hiermee wordt de rol van hulpverleners óverschat terwijl de belangrijke rol van de branche zelf (sekswerkers en exploitanten) ónderschat wordt.
- *"Door toezicht op de bordelen en prostitutieramen, worden signalen van mensenhandel scherp in de gaten gehouden."* → In werkelijkheid hebben professionals moeite met het herkennen van signalen. Uit ervaring weten we dat het een langdurig proces is van vertrouwen opbouwen om deze signalen te kunnen herkennen.
- *"COVID-19 en de intelligente lockdown hebben dit systeem ontwricht. Seksinstellingen zijn gesloten en sekswerkers ontvangen hun klanten thuis, waarbij ze hun diensten aanbieden via online seksadvertenties."* → Hier missen wij elke nuance, aangezien niet elke sekswerker doorwerkte en niet iedere sekswerker die doorwerkte aan thuisontvangst doet. En niet iedere thuiswerker is een potentieel slachtoffer die streng gemonitord moet worden.
- *"Elke vorm van toezicht én bescherming is hiermee verdwenen."* → Sekswerkers zelf hebben zicht op hun eigen werkzaamheden en niet iedereen hoeft beschermd te worden. Bovendien hebben wij juist gemerkt dat een groep sekswerkers contact heeft gezocht met hulporganisaties, die dat voorheen niet deden.
- *"Met het online outreach programma biedt het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) tools om sekswerkers te helpen. Via een crawler worden risico-advertenties op sekswebsites opgespoord. Zit er dwang achter, dan leggen hulpverleners contact met deze slachtoffers van (online) mensenhandel."* → Je kunt niet zomaar d.m.v. webcrawlers het risico er uit halen, en zeker niet goed inschatten of er dwang achter zit. Dit is een naïeve overschatting van de mogelijkheden. In de praktijk blijkt het zelfs voor ervaren hulpverleners en politie moeilijk om dwang in te schatten en vereist dit veelal de opbouw van een vertrouwensrelatie. Het is bovendien volstrekt onduidelijk op grond van welke criteria/algorithmes 'risicoadvertenties' worden opgespoord en adverterende sekswerkers ongevraagd als vermeend slachtoffer benaderd worden.
- *"Sekswerkers zijn een kwetsbare groep binnen de internetbranche. Nu ze als gevolg van de coronacrisis vaker online en vanuit huis werken en ook nieuwe groepen als sekswerkers online aan de slag gaan, brengt dat extra risico's met zich mee en vormen zij een makkelijk doelwit voor mensenhandelaren."* → De veronderstelling dat er nieuwe groepen als sekswerker online aan de slag gaan is uit de lucht gegrepen. Het feit dat mensenhandel voorkomt in de sector wil bovendien niet zeggen dat elke sekswerker een doelwit is voor mensenhandelaren, zoals ook niet elke vrachtwagenchauffeur, aspergeplukker of domestic worker doelwit is van mensenhandelaren. Net zo min overigens als het feit dat huiselijk geweld voorkomt betekent dat elke getrouwde vrouw doelwit is van geweldplegers.
- *"Dit project sluit daarom goed aan bij de 'Internet tegen Corona' call."* → Dit project is een schoolvoorbeeld van de risico's van internet op misbruik van persoonsgegevens van sekswerkers. Juist om hun veiligheid en die van hun familie te waarborgen hechten sekswerkers groot belang aan de bescherming van hun privacy.
- Maak liever een project dat de privacy van sekswerkers verhoogt.

En tenslotte: Er lijkt enig een inzicht te ontbreken in de redenen waaróm sommige sekswerkers doorwerkten. Als organisaties als CKM/Fier zich hadden hard gemaakt voor betere inkomensondersteuning tijdens de coronacrisis was dat een stuk geloofwaardiger. Naast een gebrek

aan inkomensondersteuning zijn ook de hoge huren een probleem voor sekswerkers. Ze zijn door het stigma op hun werk vaak aangewezen op louche verhuurders die zich niks aantrekken van regelgeving rondom huisuitzettingen. Echter op het moment dat sekswerkersorganisaties oproepen om de onderliggende problemen aan te pakken, zodat sekswerkers niet door hoeven te werken, merken wij dat het dan altijd stil is bij CKM/Fier.

Andere oplossingen rondom mensenhandel en aandachtspunten

- D.m.v. webcrawling beoogt het project mensenhandel op te sporen, echter zijn er andere oplossingen die effectiever zijn. Iedereen is tegen mensenhandel, alleen zou proportionaliteit in de aanpak voorop moeten staan. Niemand is gediend bij een database waar enkele slachtoffers inzitten en tienduizenden adverterende sekswerkers. Dit vangnet is veel te ruim uitgezet én in strijd met regelgeving. Het schenden van de privacy van die slachtoffers maakt het voor hen alles behalve beter.
- Het mensenhandeldebat is vertroebeld. Betrouwbare cijfers ontbreken, terwijl er in de media al jarenlang het idee wordt gewekt dat het om grote aantallen slachtoffers zou gaan. Dat wil absoluut niet zeggen dat mensenhandel niet bestaat, wel zijn we kritisch met betrekking tot de gehanteerde cijfers. Uit beleidsonderzoek komen systematisch lage prevalentiecijfers naar voren. De meeste gevallen van mensenhandel betreffen uitbuiting in het werk, geen dwang tot het werk. En verder beslaat dwang tot prostitutie maar een (beperkt) deel van de mensenhandelzaken in Nederland.
- In de media wordt veel gesproken over 'de illegale prostitutie'. Dit is een verzamelterm waaronder van alles kan vallen (minderjarigheid, ongedocumenteerden, mensenhandel, zwartwerken, zelfstandig werkende thuiswerkers en escorts in steden die dit verbieden, etc). In de praktijk zien we dat de vangst van het volgen van de advertentieplatforms bijna alleen maar onvergunde (thuis)prostitutie oplevert, met huisuitzetting tot gevolg. Onvergund werken (het is onmogelijk voor zelfstandig werkende sekswerkers een vergunning te krijgen, gemeenten verlenen uitsluitend vergunningen aan bedrijven voor zover zij überhaupt vergunningen verlenen) mag niet over één kam worden geschoren met 'de illegale prostitutie' en al helemaal niet met mensenhandel.
- Sekswerkactivisten hebben ervaring met uitbuiting, zelf of bij anderen die ze hebben geprobeerd te helpen. Van groot belang is om hen te betrekken bij acties, want zij zijn de sleutel tot de oplossing.
- 'Slachtoffers' en sekswerkers zijn niet per se compleet andere mensen, net zoals getrouwde vrouwen en slachtoffers van huiselijk geweld geen elkaar uitsluitende of over tegenover elkaar staande categorieën zijn. Veel sekswerkers hebben, mede door slecht beleid en stigma, ook ervaring met uitbuiting en andere vormen van geweld. Dus zet hen niet tegenover elkaar.
- Rechthoosheid en stigma vormen de basis van uitbuiting en geweld. Verbetering van de positie van sekswerkers en bestrijding van geweld en uitbuiting zijn twee kanten van dezelfde medaille.
- Er moet veel gebeuren om uitbuiting en geweld tegen sekswerkers tegen te gaan en betere hulp aan slachtoffers te bieden. Fier (waar CKM onderdeel van is) heeft echter een zeer slecht track record als het gaat om respect voor sekswerkers en accepteren van sekswerk als werk. Dus wij maken ons grote zorgen als dit project doorgaat. Liever zien we een project dat sekswerkers juist helpt om internet veiliger te maken, zeker in tijden van corona, want de sekswerkcommunity is extra hard getroffen door de coronamaatregelen.

Wij hopen met bovenstaande argumenten onze bezwaren tegen het project 'Online outreach prostitutie tijdens de coronacrisis' voldoende te hebben onderbouwd en verzoeken u de financiering van dit project niet toe te kennen.

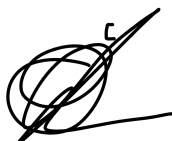
Voor meer informatie verwijzen u graag naar onze website www.sekswerkexpertise.nl

Daar staan o.a. de volgende stukken op:

- <https://sekswerkexpertise.nl/legale-facade-rapport/>
- <https://sekswerkexpertise.nl/duizenden-slachtoffers-mensenhandel-feit-of-frame-mei-2019/>
- <https://sekswerkexpertise.nl/tien-mythes/>
- <https://sekswerkexpertise.nl/stigma-en-sekswerk/>

Ook kunt u voor vragen en/of nadere informatie contact opnemen via email:
sekswerkexpertise@gmail.com.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Namens SekswerkExpertise

Drs. Quirine Lengkeek, voorzitter SekswerkExpertise